

סיכום תוצאות פניה בדבר גמישות בשעוני זכאות למלגות עבור סטודנטיות ופוסט-דוקטורנטיות שילדו

הפעילות התבצעה על ידי פרופ' מאשה ניב מהאוניברסיטה העברית, פרופ' מאיה שולדינר ממכון וייצמן למדע וד"ר הילה רימר מאוניברסיטת בן-גוריון.

בשנת 2020 יצאו חברי חוקרות לומדות ומשפיעות (חולמות) בבקשה לקרנות המלגות המרכזיות בישראל המאפשרות קבלת מלגות דוקטורט לכתוב בצורה ברורה ומפורטת לגבי הארכת זכאות לנשים שילדו. תוכן הפנייה היה כדלהלן:

הנדון: גמישות בשעוני זכאות למלגות עבור סטודנטיות ופוסטדוקטורנטיות שילדו

שלום רב

אנחנו משתתפות בפורום "חוקרות ומשפיעות" שהוקם השנה ומטרתו לקדם ייצוג הולם של נשים באקדמיה הישראלית. פורום זה מורכב מחוקרות בעלות קביעות בסגל האקדמי הבכיר בכל האוניברסיטאות בארץ, המאמינות בזכות ובחובה לחתירה לשוויון מגדרי. הקבוצה מחולקת לצוותים העוסקים בהיבטים שונים של חסמי מגדר באקדמיה.

הצוות שלנו, בתמיכה של חוקרות וחוקרים נוספים, מבקש לבדוק את המצב הקיים, ובמידת הצורך לפעול להגמשה, בשעוני הזכאות למלגות ההצטיינות, עבור סטודנטיות שילדו. רעיון דומה קיים במענקי ERC היוקרתיים: כל לידה מאריכה את הזכאות להגשה (הנספרת, במקרה שלהם, בשנים לאחר סיום הדוקטורט).

מלגות ההצטיינות שלכם תרמו לאורך השנים להעלאת איכות הסטודנטים באקדמיה ובעידוד מצוינות. אנו חושבות שיכול להיות להם גם תפקיד חשוב ומרכזי בעידוד שוויון הזדמנויות מגדרי. אחת הדרכים הידועות לעידוד נשים להשאר באקדמיה זה יצירת אווירה המכבדת שילוב של משפחה וקריירה. כדי לעודד נשים מצטיינות להמשיך ולשאוף להישגים גבוהים גם לאחר לידה אנו מציעים להכיר בכל לידה שמתרחשת לפני הגשת הפרס ולהאריך בגינה את הזכאות להגשה בשנה. חשוב לציין שהארכה זו לא באה "לפצות" על גידול ילדים – תפקיד השמור בעינינו לשני ההורים בצורה שוויונית – אלא להכיר במחיר הכבד של הריון, לידה והנקה על האם המדענית. אנו מאמינות שתוספת זו תעודד נשים אשר בחרו לשלב משפחה וקריירה להמשיך ולשאוף להישגים יוצאי דופן ולחזור למסלול הצטיינות באקדמיה גם לאחר לידת ילדיהם.

בחודש מאי 2020, החברה הישראלית לכימיה הודיעה על הארכת שעון זכאות לפרס חוקר צעיר מצטיין - חוקרת שילדה במהלך המינוי הראשון שלה זכאית כעת להארכה של שנה בתקופת זכאותה, כמופרט כאן.

אנו תקווה כי תחליטו לפעול ברוח דומה ולהאריך בשנה את זכאותן של דוקטורנטיות ופוסטדוקטורנטיות שילדו במהלך הדוקטורט. נשמח לשוחח או להיפגש אתכם ועם אנשים נוספים בתכניות המנוהלות על ידיכם, אם יש בכך צורך, כדי לקדם רעיון זה או רעיונות נוספים.

בתגובה חזרו אלינו כל הקרנות אליהן פנינו. כל הקרנות ציינו את חשיבות הנושא והודו לנו על הפניה. כולן ציינו את האפשרות להגמשה במקרים ספציפיים (לתשומת לבם של חברי ועדות, ממליצים ומגישים). יחד עם זאת, המשכנו בדיון והתכתבות כי חשוב מאד שיהיו קריטריונים ידועים ומוגדרים (ולא על בסיס פניה אישית ובקשות חורגות). מצורפות בזה תשובות כל קרן וקרן.

אנו ממליצות כי בעתיד יתבצעו מהלכים דומים עבור מלגות פנימיות במוסדות, במסגרת אגודות מקצועיות ועוד...

סיכום קצר של תגובות הקרנות:

אדמס

בקול הקורא האחרון לתכנית מלגות אדמס למדענים צעירים מצטיינים נכתב בתקנון כך - "אימהות לילדים תהיינה זכאיות להארכת גיל ההגשה המקסימאלי בשישה חדשים לכל לידה".
במענה להצעותיכן, האקדמיה החליטה להוסיף חצי שנה ולהאריך את הגיל המקסימאלי עד לשנה שלמה לכל לידה. נוסף על כך, אנו, מאז ומתמיד, מאפשרים למלגאיות להקפיא את המלגה לתקופה של שלושה חדשים לאחר הלידה, וכמובן, גם מאפשרים להן להשלים את תקופת ההקפאה. בעקבות מכתבן האקדמיה החליטה כי תקופת הקפאת המלגה תורחב לעד שישה חדשים.

תכנית אריאן דה רוטשילד לתלמידות דוקטורט

תכנית רוטשילד תבדוק כיצד ניתן לנרמל דחיה בשל לידה (כרגע זה משהו שמצריך פניה מיוחדת של היולדת, ובדרך נמצא גם המוסד שאמור לאשר אותה, לכן כדאי להביא את האפשרות לידיעת החוקרות והמוסדות).

מלגות יד הנדיב

כבר יש אפשרות להגיש עד משלוש שנים לאחר הדוקטורט, ליציאה לפוסט ולכן לא נראה כי יש עדיפות גבוהה לבקש עוד הארכה.

Clore

הוחלט כבר בחודש מאי

"It is recognized that there may be exceptional circumstances, such as pregnancy, birth of child or illness, where an application may need to be postponed. Such exceptions will be considered individually".

לדעתנו לידה זה לא אירוע "יוצא מגדר הרגיל" ולא אמור להצריך פניה וועדה מיוחדת, אך כל עוד אין שינוי רשמי – כדאי להביא את האפשרות לידיעת המוסדות והחוקרות.

עזריאלי

Faculty Fellowship for early career tenure track members, adopted the same approach as the ERC, allowing 18 months extension of the window of eligibility for every birth. International Postdoctoral Fellowship adopted a similar approach, and this is reflected in our Guidelines.

Graduate Studies fellowship - during the application stage, the universities (who do the initial selection) can raise issues and there is flexible approach to maternity leave, paternity, medical leave, and other career interruptions.

They will look to this matter (of automated extensions) regarding its relevance to PhD guidelines and will examine this issue toward the next Kol Koreh for our Graduate Studies track.